

Pemetreksed

Co to jest pemetreksed?

Pemetreksed jest stosowany w leczeniu niedrobnokomórkowego raka płuc i międzybłoniaka opłucnej. Niekiedy może być także używany w leczeniu innych nowotworów. Podane tutaj informacje najlepiej czytać w połączeniu z ogólnymi informacjami o chemioterapii i rodzaju nowotworu, na jaki cierpi dana osoba.

Lekarz objaśni tę metodę leczenia oraz związane z nią możliwe skutki uboczne, zanim pacjent wyrazi zgodę na leczenie.

Sposób podawania pemetreksedu

Pemetreksed otrzymuje się na oddziale chemioterapeutycznym w trybie ambulatoryjnym lub podczas pobytu w szpitalu. Leki podaje pielęgniarka specjalizująca się w chemioterapii. Pemetreksed może być podawany w skojarzeniu z innymi lekami onkologicznymi.

Podczas leczenia zazwyczaj odbywa się wizyty u onkologa, pielęgniarki specjalizującej się w chemioterapii lub pielęgniarki specjalisty oraz farmaceuty specjalisty. W niniejszej ulotce osoby te nazywamy: lekarzem, pielęgniarką lub farmaceutą.

W dniu podania leków lub wcześniej pielęgniarka lub pracownik laboratorium pobiera od pacjenta próbkę krwi. Robi się to, aby sprawdzić, czy liczba jego komórek krwi jest na tyle bezpieczna, że może on otrzymać chemioterapię.

Przed rozpoczęciem chemioterapii stan pacjenta sprawdza też lekarz lub pielęgniarka. Pytają oni pacjenta o samopoczucie. Jeśli wyniki badania krwi są prawidłowe, farmaceuta przygotowuje leki chemioterapeutyczne. Pielęgniarka informuje pacjenta, kiedy leki będą gotowe.

Zazwyczaj przed chemioterapią pielęgniarka podaje pacjentowi leki przeciwwymiotne. Leki chemioterapeutyczne mogą być podawane przez:

- krótką, cienką rurkę wprowadzoną do żyły w ramieniu lub dłoni (kaniulę)
- cienką rurkę wprowadzoną podskórną do żyły w klatce piersiowej (cewnik centralny)
- poprzez cienką rurkę poprowadzoną od żyły w ramieniu do żyły w klatce piersiowej (cewnik typu PICC).

Schemat chemioterapii

Zazwyczaj chemioterapia jest stosowana w serii kilku cykli leczenia przez okres kilku miesięcy. Cykl trwa zazwyczaj 21 dni. Pemetreksed jest podawany w pierwszym dniu każdego cyklu. Lekarz lub pielęgniarka omawia z chorym plan leczenia.

Skutki uboczne

Opisujemy tutaj najczęściej występujące skutki uboczne leczenia. Niniejsza broszurka przedstawia również niektóre rzadziej występujące skutki uboczne.

U jednej osoby mogą wystąpić niektóre z opisanych tutaj skutków ubocznych, jednak jest mało prawdopodobne, że wystąpią u niej wszystkie. Jeśli osoba przyjmuje także inne leki przeciwnowotworowe, może odczuwać skutki uboczne, które nie zostały tutaj omówione. O zaobserwowanych skutkach ubocznych należy zawsze poinformować lekarza, pielęgniarkę lub farmaceutę.

Lekarz może przepisać leki, które pomogą ograniczyć niektóre ze skutków ubocznych. Należy przyjmować leki ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Dzięki temu istnieje wyższe prawdopodobieństwo ich skuteczności. Informacji na temat łagodzenia skutków ubocznych udziela pielęgniarka. Większość skutków ubocznych zaczyna ustępować po zakończeniu leczenia.

Poważne i zagrażające życiu skutki uboczne

Niektóre metody leczenia nowotworów mogą mieć poważne skutki uboczne. W rzadkich przypadkach mogą być one zagrożeniem dla życia. Onkolog lub pielęgniarka mogą wyjaśnić ryzyko wystąpienia takich skutków ubocznych u danej osoby.

Kontakt ze szpitalem

Pielęgniarka przekaze numery telefonów do szpitala. W razie złego samopoczucia lub chęci uzyskania porady można zadzwonić pod podane numery o dowolnej porze dnia lub nocy. Należy zapisać te numery w telefonie lub trzymać je w bezpiecznym miejscu.

Więcej informacji

Nie możemy wymienić wszystkich możliwych skutków ubocznych tego leczenia. Istnieją pewne rzadko występujące skutki uboczne, które nie zostały tutaj przedstawione. Szczegółowe informacje można znaleźć w elektronicznym Kompendium Leków (eMC).

Przed przyjęciem pemetreksedu

Zanim pacjent zacznie przyjmować pemetreksed, otrzyma on leki, które pomogą ograniczyć skutki uboczne. Leki te obejmują:

- zastrzyki z witaminą B12
- tabletki z kwasem foliowym
- sterydy w tabletkach.

Witamina B12

W tygodniu poprzedzającym pierwszy cykl leczenia pemetreksedem pielęgniarka podaje pacjentowi zastrzyk z witaminą B12. Następnie co trzy cykle leczenia pemetreksedem (mniej więcej co 9 tygodni) otrzymuje on zastrzyk z witaminą B12.

Kwas foliowy

Codziennie pacjent powinien przyjmować tabletkę kwasu foliowego. Zazwyczaj zaczyna się go przyjmować 5 dni przed rozpoczęciem leczenia pemetreksedem. Należy go przyjmować jeszcze przez 3 tygodnie po ostatnim zabiegu.

Należy przyjmować tylko te tabletki kwasu foliowego, które przepisał onkolog. Niektóre multiwitaminy i suplementy diety zawierają kwas foliowy. Przed wzięciem innych witamin lub suplementów diety należy zawsze skonsultować się ze swoim onkologiem.

Sterydy (steroidy)

W celu zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia reakcji skórnych takich jak swędząca wysypka pacjent otrzymuje sterydy w tabletkach. Sterydy przyjmuje się przez 3 dni podczas każdego cyklu, zaczynając w przededniu podania pemetreksedu.

Należy zawsze przyjmować tabletki ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty.

Skutki uboczne występujące podczas leczenia

Reakcja alergiczna

Niektórzy pacjenci wykazują w trakcie leczenia reakcję alergiczną na opisany tutaj lek. Niektóre z możliwych objawów reakcji alergicznej:

- uczucie gorąca lub rumieniec
- dreszcze
- świąd
- wysypka na skórze
- zawroty głowy
- ból głowy
- uczucie duszności lub świszczący oddech
- obrzęk twarzy lub ust
- ból pleców, brzucha lub w klatce piersiowej.

W trakcie leczenia pielęgniarka kontroluje stan pacjenta pod kątem ewentualnych oznak reakcji alergicznej. Jeśli pacjent poczuje się źle lub wystąpią u niego którekolwiek z powyższych objawów, należy niezwłocznie poinformować o tym pielęgniarkę. Jeśli reakcja alergiczna zostanie potwierdzona, pacjent zostanie szybko poddany leczeniu.

Czasami reakcja występuje kilka godzin po zabiegu. W przypadku wystąpienia powyższych objawów lub złego samopoczucia po przyjeździe do domu pacjent powinien natychmiast skontaktować się ze szpitalem.

Częste skutki uboczne

Ryzyko infekcji

Opisany tutaj lek może zmniejszyć liczbę białych krwinek. Komórki te zwalczają infekcje. Jeśli liczba białych krwinek jest niska, pacjent jest bardziej podatny na infekcje. Niski poziom białych krwinek jest czasem nazywany neutropenią.

Infekcja może okazać się bardzo poważna, gdy poziom białych krwinek jest niski. W przypadku wystąpienia infekcji należy jak najszybciej przystąpić do jej leczenia. Należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem, dzwoniąc pod otrzymany całodobowy numer telefonu w przypadku, gdy:

- temperatura ciała pacjenta przekroczyła 37,5°C (99,5°F)
- pacjent nagle poczuł się źle, nawet mając prawidłową temperaturę ciała
- pacjent wykazuje objawy infekcji
- temperatura ciała pacjenta spadła poniżej 36°C (96,8°F).

Objawy infekcji to między innymi:

- dreszcze i drżenie
- ból gardła
- kaszel
- brak tchu
- biegunka
- konieczność częstego oddawania moczu lub dyskomfort w trakcie oddawania moczu.

Należy postępować zgodnie z wszelkimi zaleceniami zespołu onkologicznego.

Poziom białych krwinek zazwyczaj wraca do normy przed kolejnym cyklem leczenia. Przed kontynuacją chemioterapii pacjent zostaje poddany badaniu krwi. Jeśli poziom białych krwinek jest niski, lekarz może nieznacznie opóźnić podanie leków, do czasu podwyższenia się poziomu białych krwinek.

Sinienie i krwawienie

Opisane tutaj leczenie może prowadzić do zmniejszenia liczby płytek krwi. Płytki krwi to komórki, które biorą udział w krzepnięciu krwi.

Jeśli liczba płytek krwi jest niska, można łatwo nabawić się siniaków lub może wystąpić krwawienie. Istnieje ryzyko:

- krwawienia z nosa
- krwawienia z dziąseł
- obfitego miesiączkowania
- krwi w moczu lub stolcu
- pojawienia się niewielkich czerwonych lub fioletowych plamek na skórze, które mogą przypominać wysypkę.

W przypadku wystąpienia siniaków lub krwawienia niewiadomego pochodzenia należy poinformować lekarza. Może być konieczne podanie kroplówki w celu uzyskania dodatkowych płytek krwi. Nazywamy to transfuzją płytek krwi.

Anemia (niski poziom czerwonych krwinek)

Opisane tutaj leczenie może zmniejszyć liczbę czerwonych krwinek. Czerwone krwinki transportują tlen po całym organizmie. Jeśli liczba czerwonych krwinek jest niska, nazywa się to „niedokrwistością” (anemią). W takiej sytuacji mogą wystąpić objawy takie jak:

- bladość skóry
- brak energii
- uczucie braku tchu
- zawroty głowy.

W przypadku wystąpienia takich objawów należy poinformować o nich lekarza lub pielęgniarkę.

W razie znacznej anemii może zaistnieć potrzeba podania kroplówki uzupełniającej poziom czerwonych krwinek. Nazywamy to transfuzją krwi.

Nudności

Lekarz przepisze leki przeciwwymiotne, aby zapobiec objawom lub je ograniczyć podczas leczenia. Leki te należy przyjmować ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Łatwiej jest zapobiegać nudnościom, niż je leczyć.

W przypadku nudności należy często pić płyny małymi łykami i regularnie spożywać niewielkie porcje jedzenia. Ważne jest, aby przyjmować wystarczającą ilość płynów. Jeśli w dalszym ciągu pacjent odczuwa nudności lub wymiotuje częściej niż raz na 24 godziny, należy jak najszybciej skontaktować się ze szpitalem. Personel szpitala udzieli porad w tym zakresie. Lekarz lub pielęgniarka może przepisać inny lek przeciwwymiotny, który będzie skuteczniejszy dla danego pacjenta.

Zaburzenia smaku

Pacjent może odczuwać gorzki lub metaliczny posmak w ustach. Pomocne w takiej sytuacji może okazać się ssanie cukierków bez cukru. Niektóre rodzaje jedzenia mogą wydawać się bez smaku lub smakować inaczej. Należy próbować różnych potraw, aby znaleźć takie, które smakują najlepiej. Zaburzenia smaku ustępują zazwyczaj po zakończeniu leczenia. Pielęgniarka udzieli pacjentowi więcej porad w tym zakresie.

Brak apetytu

Opisane tutaj leczenie może mieć wpływ na apetyt. Nie należy martwić się w przypadku utraty apetytu trwającej jeden lub dwa dni. Jeśli jednak apetyt nie wróci po kilku dniach, należy powiedzieć o tym pielęgniarce lub dietetykowi. Mogą oni udzielić porad w tym zakresie. Mogą zalecić pacjentowi przyjmowanie suplementów diety lub napojów.

Bolące jama ustna i gardło

Opisane tutaj leczenie może wywołać ból jamy ustnej i gardła. Pacjent może też doświadczać owrzodzeń jamy ustnej. Powoduje to zwiększoną podatność na infekcje jamy ustnej lub gardła. Zęby lub protezy należy myć miękką szczoteczką rano i wieczorem oraz po posiłkach.

W razie bólu jamy ustnej lub gardła należy:

- powiedzieć o tym pielęgniarce lub lekarzowi – mogą oni zalecić płyn do płukania jamy ustnej lub odpowiednie leki
- pić dużo płynów
- unikać alkoholu, tytoniu i pokarmów, które mogą podrażniać jamę ustną.

W niektórych przypadkach ssanie kostek lodu może pomóc złagodzić ból jamy ustnej lub gardła. Nie należy jednak ssać lodu w przypadku korzystania z radioterapii obejmującej głowę lub szyję. Może to wywołać obrażenia.

Biegunka

Opisana tutaj metoda leczenia może wywoływać biegunkę. Biegunka oznacza wydalanie większej niż zwykle ilości stolca (kału) lub oddawanie wodnistych albo luźnych stolców. Jeśli pacjent ma stomię, może ona być bardziej aktywna niż zwykle.

Jeśli pacjent ma biegunkę, powinien:

- starać się pić przynajmniej 2 litry płynów dziennie
- unikać alkoholu, kofeiny, produktów mlecznych oraz produktów spożywczych o dużej zawartości tłuszczu lub błonnika
- poprosić personel szpitalny o poradę.

Zaparcia

Opisana tutaj metoda leczenia może wywoływać zaparcia. Zaparcie oznacza niemożność oddawania stolca tak często, jak zwykle. Czynność ta może być trudna lub nawet bolesna. Oto kilka rad, które mogą pomóc:

- Należy pić co najmniej 2 litry płynów dziennie.
- Należy jeść produkty spożywcze zawierające duże ilości błonnika, takie jak owoce, warzywa i pełnoziarnisty chleb.
- Należy regularnie wykonywać niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacer.

W przypadku zaparć należy poprosić personel szpitalny o poradę. Aby pomóc, lekarz może przepisać środki przeczyszczające.

Uczucie zmęczenia

Uczucie zmęczenia jest częstym skutkiem ubocznym opisanego tutaj leczenia. Często nasila się ono pod koniec leczenia i utrzymuje przez kilka tygodni po jego zakończeniu. Nie należy się śpieszyć i powinno się planować dni tak, aby mieć czas na odpoczynek. Źródłem energii mogą być niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacer.

W razie odczuwania senności nie należy prowadzić pojazdów ani używać maszyn.

Zawroty głowy

Opisany tutaj lek może wywoływać zawroty głowy lub zaburzenia równowagi. W takim przypadku należy poinformować o tym lekarza. Nie należy prowadzić pojazdów, jeśli odczuwa się zawroty głowy.

Zmiany skórne

Chemioterapia może mieć wpływ na skórę. Lekarz lub pielęgniarka może poinformować pacjenta o tym, jakich zmian może się spodziewać.

Pemetreksed może wywoływać swędzącą wysypkę. Jeśli skóra jest wysuszona, warto używać codziennie nieperfumowanego kremu nawilżającego. Jeśli pacjent został poddany radioterapii (niezależnie od tego, kiedy to nastąpiło), miejsce leczenia może stać się zaczerwienione lub obolałe.

Wszelkie zmiany na skórze należy zawsze zgłosić lekarzowi lub pielęgniarce. Udzielać oni porady i mogą przepisać odpowiednie kremy lub leki. Wszelkie zmiany skórne są zazwyczaj tymczasowe i ustępują po zakończeniu leczenia.

W rzadkich przypadkach występują zdecydowanie poważniejsze zmiany skórne. Może pojawić się wysypka, następnie pęcherze, a później skóra może się łuszczyć. Jeśli wystąpią takie objawy, należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem.

Drętwienie lub mrowienie w rękach lub stopach (tzw. neuropatia obwodowa)

Opisane tutaj leczenie ma wpływ na nerwy, co może prowadzić do drętwienia, mrowienia lub uczucia bólu w rękach lub stopach. Pacjent może mieć kłopoty przy zapinaniu guzików lub wykonywaniu innych czynności wymagających precyzji.

W przypadku wystąpienia takich objawów należy poinformować o tym lekarza. Niekiedy w takiej sytuacji trzeba zmniejszyć dawkę leku. Objawy te zwykle powoli ustępują po zakończeniu terapii, jednak u niektórych osób mogą być nieodwracalne. Jeśli pacjenta to niepokoi, powinien porozmawiać o tym z lekarzem.

Utrata włosów

Włosy mogą się przerzedzić. Jednak całkowita ich utrata jest mało prawdopodobna. Zazwyczaj stopniowa utrata włosów zaczyna się po pierwszym lub drugim cyklu leczenia. Niemal zawsze jest tymczasowa i włosy zwykle odrastają po zakończeniu terapii. Pielęgniarka może przedstawić sposoby radzenia sobie z utratą włosów.

Zmiany w funkcjonowaniu nerek i wątroby

Leczenie pemetreksedem może wpłynąć na funkcjonowanie nerek i wątroby. Wpływ ten jest zazwyczaj łagodny i ustępuje po zakończeniu leczenia. Przed chemioterapią wykonuje się badanie krwi. Robi się to, aby sprawdzić funkcjonowanie nerek i wątroby.

Problemy z oczami

Leczenie może spowodować łzawienie lub suchość i ból oczu. Pacjent może odczuwać ból, zaczerwienienie lub zaognienie oczu (zapalenie spojówek). Może wystąpić obrzęk powiek. W przypadku wystąpienia któregośkolwiek z tych objawów należy poinformować o tym lekarza. Pacjent może potrzebować kropli do oczu.

Zbieranie się płynu

Opisane tutaj leczenie może powodować zbieranie się płynu. Pacjent może przybrać na wadze albo mieć opuchniętą twarz, kostki lub nogi. W przypadku zauważenia opuchlizny w tych obszarach należy zgłosić je lekarzowi lub pielęgniарce. Dolegliwości związane z opuchlizną nóg i kostek można zmniejszać, kładąc nogi wyżej na podnóżku lub poduszce. Opuchlizna ustępuje po zakończeniu leczenia.

Rzadziej występujące skutki uboczne

Wpływ na funkcjonowanie serca

Leczenie opisanym tutaj lekiem może mieć wpływ na funkcję serca. Pacjent może zostać poddany badaniom w celu sprawdzenia pracy jego serca. Mogą być one wykonywane przed leczeniem, w jego trakcie i po nim.

Jeśli leczenie powoduje problemy z sercem, lekarz może zmienić stosowany rodzaj kuracji.

W przypadku wystąpienia któregośkolwiek z poniższych objawów w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu należy niezwłocznie skontaktować się z lekarzem pod numerem całodobowym podanym przez szpital:

- ból lub ucisk w klatce piersiowej
- brak tchu
- zawroty głowy
- zmiany tętna.

Takie objawy mogą być także wynikiem innych chorób, ale ważne jest, aby zgłosić się na badanie do lekarza. Jeśli nie można połączyć się z lekarzem, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pilną poradę w ramach NHS**.

Wpływ na funkcjonowanie płuc

Pemetreksed może wywołać zmiany w płucach u osób, które są poddawane radioterapii klatki piersiowej. Należy zawsze zgłosić lekarzowi następujące objawy:

- świszczący oddech
- kaszel
- gorączka (wysoka temperatura)
- brak tchu.

Jeśli wcześniej istniejące problemy z oddychaniem nasiliły się, również należy poinformować o tym lekarza. Pacjent może zostać skierowany na badania w celu sprawdzenia funkcjonowania jego płuc.

Ból brzucha (podbrzusza)

Pacjent może odczuwać ból lub dyskomfort w okolicy brzucha, uskarżać się na wzdęcia, niestrawność lub oddawać wiatry. Lekarz może przepisać leki ograniczające te dolegliwości. Jeśli ból nie ustąpi, należy poinformować o tym lekarza.

Czasem objawy mogą być ostrzejsze. Należy natychmiast skontaktować się z lekarzem, jeśli ból nie ustępuje, w stolcu (kupie) pojawia się krew lub występuje gorączka.

Inne informacje

Ryzyko wystąpienia zakrzepu

Nowotwór i niektóre leki przeciwnowotworowe mogą zwiększać ryzyko wystąpienia zakrzepu. Objawy zakrzepu to między innymi:

- pulsujący ból, zaczerwienienie lub opuchlizna nogi lub ramienia
- nagła utrata tchu lub atak kaszlu
- ostry ból w klatce piersiowej, który może pogarszać się, gdy pacjent kaszle lub bierze głęboki wdech.

Jeśli u pacjenta wystąpią którekolwiek z wyżej wymienionych objawów, powinien natychmiast skontaktować się ze szpitalem, dzwoniąc pod otrzymany całodobowy numer telefonu. Jeśli nie można połączyć się z lekarzem, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pilną poradę w ramach NHS**.

Zakrzepy są groźne, jednak lekarz może zapisać leki rozrzedzające krew (antykoagulanty). Lekarz lub pielęgniarka mogą udzielić więcej informacji na ten temat.

Można obniżyć ryzyko powstania zakrzepu poprzez:

- utrzymywanie aktywności fizycznej podczas terapii
- picie dużej ilości płynów, szczególnie wody.

W celu zapobieżenia zakrzepom podaje się również czasem antykoagulanty.

Inne leki

Niektóre leki mogą wpływać na działanie opisanej tutaj terapii lub być dla pacjenta szkodliwe w trakcie jej stosowania. Przyjmując pemetreksed, nie należy brać niesteroidowych leków przeciwzapalnych (NLPZ), takich jak ibuprofen czy aspiryna. Mogą one nasilać skutki uboczne pemetreksedu.

Istnieją też inne leki, które mogą wchodzić w interakcje z opisanym tutaj leczeniem.

Należy zawsze powiedzieć onkologowi o wszelkich lekarstwach, które pacjent przyjmuje lub planuje przyjmować, w tym:

- lekach przepisanych przez lekarza
- lekach kupowanych bez recepty w aptece lub innym sklepie
- witaminach, lekach ziołowych i uzupełniających formach leczenia.

Należy poinformować innych lekarzy, farmaceutów i dentystów, którzy przepisują pacjentowi leki, że przyjmuje on terapię przeciwnowotworową opisaną w tej ulotce.

Na stronie elektronicznego kompendium leków (electronic Medicines Compendium, eMC) można znaleźć więcej informacji na temat tej terapii.

Szczepienia

Szczepienia mogą zmniejszyć ryzyko wystąpienia określonych zakażeń. Lekarz lub pielęgniarka mogą porozmawiać z pacjentem o szczepieniach.

Lekarze zazwyczaj zalecają, aby osoby chore na raka zaszczepiły się przeciwko grypie i koronawirusowi. Są to szczepionki inaktywowane, które mogą pomóc w zmniejszeniu ryzyka zakażenia. Osoby z osłabionym układem odpornościowym mogą je otrzymać, ponieważ nie są to szczepionki żywe.

Jeśli układ odpornościowy jest słaby, należy unikać szczepionek żywych. Jest to spowodowane tym, że mogą one wywołać złe samopoczucie. Szczepionki żywe, np. przeciw ospie wietrznej, zawierają bardzo słabą wersję choroby, przeciwko której są podawane. Więcej informacji na temat szczepionek żywych i inaktywowanych może udzielić lekarz onkolog lub lekarz pierwszego kontaktu.

Żywność

Pemetreksed zawiera sód (sól). W przypadku stosowania diety niskosodowej należy zwrócić się do lekarza.

Antykoncepcja

W trakcie leczenia należy powstrzymać się od stosunków seksualnych, których celem jest poczęcie dziecka. Leki chemioterapeutyczne mogą uszkodzić rozwijający się płód. Ważne jest, aby podczas leczenia i przez jakiś czas po jego zakończeniu stosować antykoncepcję. Lekarz, pielęgniarka lub farmaceuta udzieli więcej informacji na ten temat.

Karmienie piersią

Zaleca się, aby nie karmić piersią podczas leczenia oraz przez pewien czas po jego zakończeniu. Jest to spowodowane faktem, iż leki mogą przedostać się do organizmu dziecka z mlekiem matki.

Lekarz lub pielęgniarka mogą udzielić więcej informacji na ten temat.

Płodność

Niektóre leki przeciwnowotworowe mogą wpływać na możliwość zajścia w ciążę lub możliwość zapłodnienia. W razie zaniepokojenia tym faktem należy porozmawiać o tym z lekarzem przed rozpoczęciem leczenia.

Współżycie seksualne

Jeśli do zbliżenia seksualnego dojdzie w pierwszych dniach po chemioterapii, należy użyć prezerwatywy. Chroni ona partnera lub partnerkę w przypadku przeniknięcia leków chemioterapeutycznych do nasienia lub wydzieliny z pochwy.

Leczenie z przyczyn nienowotworowych i leczenie stomatologiczne

W razie potrzeby uzyskania pomocy lekarskiej z powodów niezwiązanych z nowotworem należy zawsze poinformować lekarzy i pielęgniarki, że jest się objętym leczeniem przeciwnowotworowym. Należy podać dane kontaktowe onkologa prowadzącego, aby personel medyczny mógł się z nim skonsultować.

Jeśli potrzebne jest leczenie dentystyczne, należy porozmawiać z onkologiem lub pielęgniarką. Zawsze należy poinformować stomatologa o przyjmowanym leczeniu przeciwnowotworowym.

Możliwość rozmowy z organizacją Macmillan w swoim języku

Można zadzwonić do organizacji Macmillan pod bezpłatny numer 0808 808 00 00 i porozmawiać z nami w swoim języku za pośrednictwem tłumacza. Można porozmawiać z nami o swoich obawach i kwestiach medycznych. Po uzyskaniu połączenia telefonicznego wystarczy powiedzieć po angielsku nazwę swojego języka. Nasza infolinia jest czynna 7 dni w tygodniu, w godzinach od 8:00 do 20:00.

Aktualizacja: 1 lutego 2021 r.

Następna aktualizacja: 1 sierpnia 2023 r.

Dokładamy wszelkich starań, aby przekazywane przez nas informacje były dokładne, jednak nie można zakładać, że odzwierciedlają one obecny stan badań medycznych, który nieustannie ulega zmianom. Osoby, które martwią się swoim stanem zdrowia, powinny skonsultować się z lekarzem. Organizacja Macmillan nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikające z nieścisłości podanych tutaj informacji lub informacji pochodzących od osób trzecich, takich jak informacje przedstawione na stronach internetowych, do których łączy znajdują się w naszej witrynie.

Macmillan Cancer Support – organizacja charytatywna zarejestrowana w Anglii i Walii (261017), Szkocji (SC039907) oraz na Wyspie Man (604), działająca także w Irlandii Północnej. Spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji, zarejestrowana w Anglii i Walii pod numerem 2400969. Numer rejestracyjny spółki na Wyspie Man: 4694F. Z siedzibą przy: 89 Albert Embankment, London, SE1 7UQ. Numer VAT: 668265007

